

IWU AHU NIME OBI

Ndi Hibru 8:1-13; 9:1-5

IHEÒMÙMÙ 439

Nke Ndị etite

AMA OKWU IBU N'ISI: “Ha agagh-eme ihe ojọ, ha agah-ebibi kwa, n’ugwu nsom nile: n’ihi na ihe-omuma JEHOVA gējuputa uwa, dika miri si ekpuchi oké osimiri”(Aisaia 11:9).

Pọl Onyeozu nyere nwa nchikọta okwu banyere ihe o kwuwororị nke metụtara onọdụ nchụàjà nke Jisọs. Ndị nchụàjà niile nke ụwa ka edoworo ichụàjà, ya mere, ọ bụrụ na Jisọs gaabụ Onyenchụàjà. Ya onwe Ya agaghị kwa ichụàjà. Ájà Ọ churụ bụ Onwe Ya. Ya bụ Nwaaturu Chineke, àjà ka ukwu iwepụ mmehie nke ụwa. Ájà niile ndị nchụàjà sitere na ndị Levi chụworo n’ime otutu narị arọ bụwororị ihe ntuziaka, maobu onyinyo, àjà nke Jisọs. Jisọs buri Onyenchụàjà kachasi mma, Ájà Ya kachasi kwa mma otuaka ahụ -- ọdị mma karisịa náapughị iji ya tnyere ha.

Ndumọdụ Puru Ichè

Ndị nchụàjà nke ụwa ejewo ozi n’ulokwu na nime ulokwu Chineke ahụ nke ewuworo dika ntuzi aka Chineke nyeworo Moses mgbe Moses nororị n’ugwu ahụ ubochi iriano (40) ehie na abali. Ha pururị ichè. Chineke nyere umu ntuziaka rue n’ihe kachasi nta otu agaesi mee ma kpaá akwà mgbochi ya; otu agaesi tinye ha --ufodu anaaji mkpochi olaedo, ndiozo mkpochi olaocha. Chineke nyerekwara ntuziaka otu ibo ha gaadi, na udi osisi o gaabu, agaamachita kwa ya (ibo ahụ) olaedo (I puru igu ntuzi aka niile nke Chineke n’Akwukwo Opupu). Ulokwu ahụ di n’ozara bu nnoo ihe puru ichè di kwa okonuahia n’ihi olaedo na olaocha na nkume ahụ niile di okonuahia ejiri mee ya. Ma nke kachasi nke ahụ bu Ulokwu nke eluigwe ahụ bu ebe Jisọs no náalolu dika Onyenchụàjà anyi. Pọl naagwa anyi na mgbe Ọ nwusiri si kwa n’onwu bilie ozo na Ọ noduru ala “n’aka-nri nke oche-eze nke Idiukwu ahụ di n’ime elu-igwe; onye nefe ofufe n’ebe nsọ ahu, na n’ezi ulo-ikwu ahu, nke Onye-nwe-ayi mara, o bugh madu” (Ndi Hibru 8:1, 2).

Ogbugbandu nke Abuo

N’iheomumu a anyi naamu, “ogbugba-ndu nke mbu” naatuka n’Iwu ahụ Chineke nyererị Israel site n’aka Moses. Ogbugbandu nke abuo, ma obu “Ogbugba-ndu ohu” bu mmejuputa nke ahụ Chineke meere Abraham: mkwa nke Jisọs. N’okpuru Ogbugbandu ohu, edere Iwu Chineke n’elu obi anyi. Mgbe amuru anyi ozo, anaagbanwe mkpurobi anyi nke naeme na anyi naachọ ime ihe ahụ di mma. N’odudonso, mgbe ewepuru mmehie ebumpatawa (nke ahụ ejiri muo anyi), anyi na enwe iwu Chineke nime obi anyi n’ezie, nanwe kwa ike imeri mmehie niile. Iwu Chineke n’obi anyi naeme ka anyi mara ihe di mma na ihe di njo (ma obu na anyi ege nti mgbe mmuo Chineke naado anyi akananti banyere ime ihejoo).

Ime Ihe Naato Chineke Uto

Ọ dighi ihe mere Iwu ahụ Chineke nyere n’aka Moses. O mezuru ihe ejiri nye ya: igosi mmadu ihe di njo nke mmehie, na igosi ya na o pughị idebe iwu niile nke Chineke site n’ike nke aka ya. Umummadu ndi natu egwu Chineke biwororị ndu tupu enye Iwu: mmadu ndi nwere Iwu Chineke n’obi ha, naege kwa Ya nti. A kpoo Abraham enyi nke Chineke. Nke a bu n’ezie, o mere ihe toro Chineke uto. Chineke kwuru banyere Job dika “Ọ bu nwoke zuru okè, zi kwa ezi, nke natu egwu Chineke, nesi kwa n’ihe ojo wezuga onwe-ya” (Job 1:8). Inok na Chineke we yiko naejehari wee baa n’Eluigwe nanwughị anwu. N’ezie, o mere ihe toro Chineke ezi uto. Ndja niile bu ndi eziumume site n’okwukwe. “Onye ezi omume nkem gesite n’okwukwe di ndu” (Ndi Hibru 10:38). Ha nwere iwu Chineke n’ime obi ha, ha achoghi kwa Iwu Moses ikuziri ha ka ha gaesi kpaa agwaoma.

Ma dika oge naagafe, obi umummadu wee sieike nke ukwu na nanj mmadu olenaole puru icho uche Chineke n’ihe mbu na ndu ha, nke mere na Chineke nyere ha Iwu nke ha puru ihanya. Tukwasi n’Iwu iri ahụ bu kwa iwu banyere ichuaja di ichiche, na idebe onweonye ocha site n’isa mmiri na ihe

oriri.Chineke choro ndi Ya, bu umu Israel, ka ha guzoro dika ndi puru iche, wezuga onweha ma di kwa iche site na ndiozo niile foduru n'awa.

Mgbe Chineke nyesiri Moses Iwu ahụ niile na iwu banyere ikpáagwa, ndi ahụ niile zaa si: “Okwu nile JEHOVA kwuworo, ayi gēme ha” (Opupu 24:3). Nke ahụ bu ogbugbandu, maobu mkwekorita. Chineke kwuputara akuku nke Ya, ndi ahụ wee kwenye ime ya. Emere nke a mgbe ha buworo mba, n'oge naadighi anya mgbe ha si n'ala Ijpt puta. Ma ha anogideghi na mkwa ha. N'ime iri abali ano, mgbe Moses ka nori n'elu ugwu, ha mebiri mkwa ahụ di nsọ ha kwere.

Eduro Ha N'aka

Chineke diri ha nnoq mma. O siru na Ya ejidewo ha n'aka dika nne gaejide nwantakiri, wee duputa ha n'ala Ijpt nke jogburu onweya. Mgbe ozo Chineke siru: “Unu onwe-unu ahuwo ihe M'mere ndi Ijpt, ebu-kwara m unu n'elu nku ugo, ma ka unu bjakutem” (Opupu 19: 4). Ma n'ihu na ndi ahụ nupuru Ya isi, O rapu mba ndi naamaghi Chineke ibuso ha agha ma gbu kwa otutu n'ime ha. Ndiozo ka eji oria naefefefe gbue mgbe ha mehiere -- oge ufodu otutu puku n'ime ha na anwu n'otu mgbe. Ndi ahụ niile nupuruisi ndi gbara arọ iri abuo ma gafee mgbe ha rapuru Ijpt nwuru n'ozara, ekweghi kwa ha baa ala Kenean.

Mmehie naewetakari ntaram ahuhu. Chineke nwereike inwe ntachiobi nke ukwu, umummadu naeme mmehie jogburu onweya naanataghi ugwoolu ogologo oge: ma emesia ikpe omuma gaadkwasikwa ha ma o buru na ha echegharighi. Okwu Chineke naekwu si: “Nkpuru-obi ahu nke nemehie, ya onwe-ya ganwu” (Ezikiel 18:4). O buru na onyemehie echegharighi tupu ya anwu, nke ahụ gaabu ahuhu ebighiebi -- o bughu naani onwu nke anaru.

Iwu Chineke N'elu Obi

Mgbe Jisos nwuru wee bilie ozo, ma zite kwa Onyenkasioobi n'Ubochi Pentikost, Ogbugbandu ohu ahụ malitere nnoq -- ya bu Ogbugbandu nke anaede Iwu Chineke n'obi. Taa anyi n'erita uru ngozi edekwasiri n'obi anyi mgbe amuru anyi ozo, doo kwa anyi nsọ. Mgbe ndi Ju ga ahisiworu ahuhu n'oge Oké Mkpagbu ahụ, ufodu n'ime ha gaanara Jisos dika Mesaia ha, agaamu kwa ha ozo. Otú ahụ, na mgbe ochichi puku arọ, mgbe ahụ udo gaadi kwa n'awa a otu puku arọ, Israel gaabukwa mba eziumume ozo, naachi kwa uwa niile, Jisus gaabu kwa Eze ya. Ndiso nke Chineke ndi meririemeru gaenwe kwa oké n'ochichi a. Mgbe ahụ ka Israel gaenwe Iwu Chineke “edere n'elu obi ha.” Chineke siru: “M'gabukwara ha Chineke, Ha onwe-ha gabukwa-ram otu ndi” (Ndi Hibu 8:10). Mgbe niile ndi Ju juru Jisos, Chineke adighi ewe ha ka ndi Ya.

Ndi niile gaebi ndu n'oge ochichi otu Puku arọ gaamara Chineke “site n'onye dikarisiri nta rue onye kachasi uku” Chee otu o gaadi ebube ibi n'awa ebe Jisos bu Eze, ebe mmadu niile gaamata Onyenweanyi n'erita kwa ngozi Ya niile n'uru. Anu ojoo niile agaghi adikwa njo ozo; “Anu-ohia wolf na nwa-aturu ganọ kwa, agu na nwa-ewu gamakpuko kwa; nwa-ehi na nwa-odum na nwa anu emere ka o maabuba gadi kwa n'otu ebe; nwatakiri gānedu kwa ha” (Aisaia 11:6). “Ha agagh-eme ihe ojo; ha agaghi-ebibi kwa, n'ugwu nsom nile n'ihu na ihe-omuma JEHOVA gējuputa uwa, dika miri si ekpuchi oké osimiri” (Aisaia 11:9). Lee udi mgbawee ebube gaadi site na nsogbu niile na nwusi obara niile anyi na-enwe taa!

Ogbugbandu Ohu Ahu

Mgbe Jisos mezuru Iwu wee nye anyi “Ogbugba-ndu ohu,” edere n'elu obi anyi, nke ha nwereri mere “ochie.” Ike kwa inwere uwe di mma na uwe mgbochi obi i na eyi naani na mbge anaeme ememe puru iche wee naedebe ya dika nke “kachasi nma.” Ma mgbe inwetara nke ohu nke ka mma, ngwangwa nkeozo aghoro gi “nke ochie.” Otú ahụ ka odi n'ebe Iwu Chineke di. O di nnoq mma n'oge ahụ wee naemezu kwa olu ya; kama na mgbe Jisos nyere Iwu ohu ka mma, nkeozo wee mee “ochie.” Jisos siru: “Unu nuru na agwara ndi-ochie, si, egbula madu; ma onye o bula nke gburu madu gēnye onwe-ya n'aka ikpe: (nke ahụ di n'okpuru Iwu): Ma Mu onwem si unu, na onye o bula nke newe iwe megide nwa-nne-ya gēnye onwe-ya n'aka ikpe” (Matu 5:21, 22). Na Ozizi ahụ n'Eluugwu, Jisos nyere otutu ihe imaatu n'otu Iwu Ya si di mma karja Iwu Moses. Mgbe enwoghariri Jisos n'iru Pita, Jemes na Jon, n'eluugwu, Pita choro isopuru Moses na Elaija; ma Chineke kwuputara okwu n'olu dara uda

banyere Jisọs: “onye a bu Ọkparam M’huru n’anya, Onye ihe-Ya dim ezi nma; nurunu okwu Ya” (Matiu 17:5).Ọ bụ ọlụ dịrị anyị taa ige ntị n’okwu Jisọs na ime ha.

AJUJU DỊ ICHEICHE

1. Ọnye bụ Onyeisi Nchụàjà anyị?
2. Kpọọ ụzọ ụfọdụ ntuziaka Chineke banyere Ụlọikwu ahụ ji pụọ iche.
3. Gịnị mere Ọgbụgbandụ mbụ ahụ “ochie”?
4. Kpọọ ndị mmadụ ụfọdụ mere ihe tọrọ Chineke ụtọ.
5. Gịnị mere ejiri nye Iwu Moses?
6. Gịnị ka ụmụ Israel kwuru mgbe enyere ha Iwu ahụ?
7. Gịnị bụ ikpéomụma akpọkwasịrị onye mmehie? (Ezekiel 18:4)
8. Ọlee mgbe ndị Ju gaanara Jisọs dika Mesaia ha?
9. Rue ọle mgbe ka ọchịchị otù puku arọ ahụ gaadị?
10. Ọlee otù ụwa gaesi dị na mgbe ọchịchị otù puku arọ ahụ?